

Előfizetési árak:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Fél évre 2 frt 50 kr.
 Negyed évre . . . 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve
 a lap egy oldala 18 helyre van beosztva.
 Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.
 Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.

Nyiltér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezek-től fogadtatnak el.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
 Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
Stark Nándor és Dezső Sándor könyvkereskedésében.
 Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Választás suttyomban.

E lap a mult időkben, adott alkalmakkor, behatóan foglalkozott a szentesi ref. egyház ügyeivel. — S ez nem volt felesleges dolog; mert egy, közel 20 ezer lelket számláló nagy egyház ügyeinek kormányzata többször megköveteli a nyilvános bírálatot. S ha jó a vezetés, a bírálat csak erősíti a vezetők helyzetét; de ha nem jó, akkor a bírálat, illetve a sajtó, amit tőle várni lehet, eleget tesz a közönség érdekének.

Ily felfogással lévén a „Szentesi Lap“-pal szemben, vártam, hogy az egyház főgondnoki, presbyteri és egyházközségi képviselői választásánál felemeli szavát azon példátlan eljárás ellen, melyet az egyház vezetői ezen, ma már küszöbön álló választással szemben megengedtek magoknak.

Ezt vártam; de e lap hallgat, annál fogva engedje meg t. szerkesztő ur, hogy nyilvános bírálat alá vegyem azon eljárást, mely szerint nálunk a szentesi ref. nagy egyház legfontosabb állásainak betöltésénél eljár, hogy miként van nullificálva a jól megadózott egyházközségi tagok választási joga.

A dolog úgy áll, hogy az egyház főgondnokának mandátuma lejárt, s ez az állás újból 6 évre lesz betöltendő, — a törvény szerint kisorsoltatott a presbyterium és egyházközségi képviselőtestület tagjainak egy negyedrészre s most ezek, illetve a kisorsolás folytán megüresedett állások, választás útján lesznek betöltve. De hogy mikor, miképpen? — ezt nem tudja az egyházközség tagjainak kilenczederészre se; mert minden nyilvánosság, amit ma nyilvánosságnak lehet nevezni, mellőzve van e választásnál, tehát csak úgy suttyomban megy az egész dolog.

Az egyháztanács ugyanis elhatározta még a mult év december 16-án, hogy miként legyen a választás? Már maga ez a határozat olyan intézkedéseket foglal magában, mely méltán felháboríthat minden adófizető polgárt. De erre csak később fogok rátérni, most csak maradjunk ott, hogy az egyháztanács 1888. dec. 16-án meghatározta, hogy mi módon vitessék keresztül a választás?

Kérdezem, hogy ki tudja az egyházközségi tagok közül, hogy a választásnál mihez kell magát tartani a választónak? Ha azt mondom, hogy a benn ülő, s ma a vezetést kezökben tartó férfiakon kívül alig tudja valaki, akkor még a legkevesebbet mondom.

S miért? Mert a tisztelt elnökség, mely, ha a temetőbeli sirokon termett fűvet el kell adni, azt lapok útján meghirdeti, nyilvánosságra hozni jónak, az egyház érdekében va-

lónak tartja; de azt, hogy most főgondnoki, presbyteri és egyházközségi képviselő választás van, azt meghirdetni szükségesnek nem tekintik, mert így suttyomban könnyebben vélik keresztül vinni a bizonyos egyházi férfiak érdekének és szájizének legjobban megfelelő választást.

Hát járja-e ez? Megye-e az, hogy midőn az egyházi kormányzatnak legfontosabb állásai lesznek betöltve, akkor az elnökség jónak tartja, hogy a közönségnek minél jobban legyen kötve a szeme, hogy vakon menjen?!

Azt hiszem, hogy ha hirdetés útján fel lehet hívni, hogy fizesse az egyházi adót, akkor az az adófizető polgár megvárhatja, sőt megkövetelheti, hogy, midőn az ő joga gya korlatáról van szó, és pedig az egyházkormányzat legfontosabb kérdésében, a legszelebb körben legyen az hirdette és köztudomásra hozva.

Kimondja az a bizonyos végzés, hogy csak az gyakorolhatja választási jogát, ki 1887 ik évi adóhátralékát 1888. dec. 31-ig lefizette. — Ez az intézkedés helyes; de miként lett ezen, az egyházközségi tagok választóságába ütköző határozat köztudomásra hozva? — A szószékről? Én a szószékről az Isten igéjének hirdetését kívánom hallani, nem az egyház politikai vezetésének feltételeit. — Ez más ténre való; de nem oda, honnan a kukoricaszár eladását szokták publicálni; mert egy nagy választási érdeket kukoricaszárba és szalmába eltemetni megengedhetőnek nem tartom.

Ha az egyház el birta küldeni minden egyháztagnak a bérház építésének historiáját, — mit jól tett — azt hiszem, a választásra vonatkozó értesítést elküldeni még inkább kötelességének ismerhette volna.

De ezt nem tette az elnökség; mert jobbnak tartja a választást suttyomban keresztülhajtani.

Erdekes a választásra vonatkozó azon intézkedés is, hogy a szavazati joggal bírók névjegyzéke közszemlére tételük; de erre a közfigyelem felhíva nem lett.

Még érdekesebb az a rendelkezés, hogy szavazni csak az egyház által nyomtatott lapokkal lehet; de ezeket nem hordatta ki az egyház, hanem kimondta, hogy ezekért f. hó 13-tól 21-ig jelentkezni kell.

Hát hol vette az egyháztanács azt a jogot, hogy ő ily megszorításokhoz kösse a választást?

Még türehető volna ez a határozat, ha az egyházkormányzat kiküldi a választási lapot; de hogy ezért záros határidő alatt kelljen menni s ezen záros határidőről értesítve senki

nincs: ez magában véve oly intézkedés, melyen megdől az egész választásnak jogalapja

Hol van az a törvény, mely egy választási joggal bíró egyháztagnak arra kényszerít, hogy az az egyház céduláival szavazzon?

Sehol! S mihelyest az egyházközségi tagok felemelik szavokat, — mert fel is fogják emelni ezen eljárás ellen, — azonnal megdől ezen, suttyomban csinált egyházi választás.

Kérem e közleményem felvételét.

Egy presbyter.

Közöljük e cikket azon megjegyzéssel hogy az illető presbyter, ki az egyháznak legtekintélyesebb tagja, cikkét kísérő levelében azt mondja, hogy nem volt jelen a határozatnál és csak most értesült az egész választási eljárásról. Hogy mi miért nem szölkünk e választásról? annak egyszerű oka az, hogy mi is vártuk, hogy az egyház majd közzé teszi a választási eljárásra vonatkozó intézkedését, s így megismerve a dolgot, majd csak akkor fogjuk a közfigyelmet egy vagy más irányban felhívni. De mi meg csak azt sem tudtuk, hogy mikor lesz a választás.

Egyébiránt az egész eljárásra nézve osztjuk felszólaló presbyter véleményét, s mert itt az egyháztagnak fontos jogáról van szó, s mert még nem is késő, felhívjuk az egyháztanács figyelmét e körülményre. Minden sérelem elosztható, ha a szavazatlapok a választóknak kiküldetnek. — Különben a választás nem állhat meg. *Szerk.*

— **A szentesi ref. egyháznál**
 üresedésben lévő főgondnoki, presbyteri és egyházközségi tagok választására nézve az egyháztanács december hó 16-án tartott ülésében a következő határozatot hozta:

1. Az egyháztagnak a szószékből és publikálás útján az 1887. évi egyházi adóhátralékaiknak befizetésére azon figyelmeztetéssel határozatnak felhivatni, hogy a legközelebb bekövetkező főgondnoki, presbyteri és egyházközségi képviselőválasztásnál csak az lesz választható és csak az gyakorolhatja választói jogát, a ki a jelzett adóhátralékát december 31-ig bezárólag az egyházi pénztárnál teljesen lefizette.

A választók névjegyzéke az egyházi adókönyvből 1889. évi január 5-éig elkészíttetni, ugyanezen hó 7-ik és 8-ik napjain, az időközi fizetések folytán, kiegészítettni határozatlik, s annak eszközzésével, figyelembe véve a szentesített egyházi törvények 22., 23., 24. és 25. §§-ait és az egyházközségi utasítások ide vonatkozó pontjait, elnökség elnökle mellett: Nagy Áron, Nyíri Dániel, Kovács Lajos, Kovács Mihály, Bíró Ferenc, Égető Bálint, Szeder János, Ruzs Molnár János, Szűcs Dániel és Kalpagos Szabó Bálint presbyterek bizatnak meg.

3. A választási joggal bíró egyháztagnak névsora 1889. évi január hó 9., 10. és 11. napjain az egyház tanácsstermében közszemlére kitétetni rendeltetik, mely idő alatt az ellenében fölmerülő felszólamlások elintézésével egyházi elnökség elnökle mellett: Kiss

Zsigmond, Nagy Áron, Szeder János, dr. Csátó Zsigmond, Nyiri Dániel és Szűcs Dániel presbyterek bizatnak meg.

4. Kétféle szavazatlap határozatokat nyomtatni: az egyiket a főgondnokra és presbyterekre, a másikat az egyházközségi képviselőkre történik szavazás. Ezen szavazati lapok, melyeknek kellő mennyiségben kinyomatásával főgondnok bizatnak meg, 1889. évi január 13. napjától 21. napjáig bezárólag fognak az ezért jelentkező egyháztagoknak Német Sándor algondnok által — ki azzal ezennel megbizatik — kiosztatni; megjegyeztetvén itt, hogy választási joggal bíró egyháztag más szavazati joggal bíró egyháztagnak szavazati lapját kiviheti. — A szavazási lapokra a működő presbyterek és egyházközségi képviselők névsora kinyomatni, a kisorsolt presbyterek és egyházközségi képviselők nevei * -al megjelölni határozatnak, azon megjegyzéssel, hogy a kisorsoltak a választások által presbyteriumba illetve egyházközségi képviselőtestületbe újra beválaszthatók.

5. A választásra, — a mit minden választó egyháztag csak személyesen gyakorolhat — 1889. évi február hó 3. 4. 5. és 6-ik napjai tüzetnek ki. A szavazási lap az egyház tanácsstermében, a jelzett napokon délelőtt 8—12, délután 2—5 óráig lesz a küldöttségnek beadandó. A választás helye és ideje a szavazási lapokra szintén kinyomandó lesz.

6. A szavazási iver beszédére elnökség elnökle mellett az I. tizedből: Bartha János, Csathó Kálmán és Mecs Balogh Sándor; a II. tizedből: Szánthó Dániel, Ruzs Molnár János és Kalpagos Szabó Bálint; a III-ik tizedből: Szeder János, Nyiri Dániel és Kovács Lajos; a IV-ik tizedből: Gyulai Sándor, Nagy Áron és Szabó Zsigmond presbyterek küldetnek ki.

7. A presbyterek és egyházközségi képviselőkre beadott szavazatok összeszámolására e határozat 6-ik pontjában kinevezett küldöttségen kívül Dr. Csátó Zsigmond, Bíró Ferenc, Varga Bénéámin, Székely Lajos, Szűcs Dániel, Babós József, Kovács Mihály, Jószi András és Kanász Nagy Imre presbyterek nevezetnek ki.

8. A megválasztott presbyterek igazolásaival az elnökség elnökle mellett Csathó Zsigmond, Fekete Márton, Balogh János, Tóth János, Szeder János és Nagy Áron presbyterek bizatnak meg, jelentésök bevértvén.

9. Határozatul mondatik ki, hogy sza-

szavazni csakis az egyház által kiadott szavazati lapokon lehet, s ha valaki már kivett szavazati lapját elvesztette, a helyett igazolás mellett Német Sándor algondnoktól más lapot nyerhet.

10. A presbyterium és egyházközségi képviselőtestület $\frac{1}{4}$ -ed részének kisorsolása az 1889. évi január 6-án megtartandó egyháztanács ülésre tüzetik ki, kimondatván, hogy a kisorsolás nem golyókkal, hanem nevek kihuzásával fog eszközöltetni.

E határozat kellő módon közhírré tételével és foganatosításával, valamint a kisorsoláshoz megkivántató előleges intézkedések megtételével az elnökség bizatnak meg.

— **Az egyetemi ifjuság** országos nagygyűlése vasárnap impozáns erőben, méltóságteljes alakban folyt le. Épen mint 40 évvel ezelőtt, márciusnak Idusán, ez is az ifjuság napja volt; ugyanazon lelkesedés tüze égett a szívekben, mint akkor, csak hogy akkor a márciusi ifjak a fájdalmasan nélkülözött magyar alkotmányt akarták kivívni, a békóba vert szabadságot akarták felszabadítani; most ellenben azért gyülekezett egybe hazánk ifjusága, hogy legdrágább kincsünket, vérünk árán kivívott alkotmányunkat, szabadságunkat megvédelmezze, s abból egy talpalatnyit se engedjen elhódítani.

„Ez volt a célja azon népgyűlésnek, melyre hetek óta lázas izgatottsággal, vérmes reményekkel készült az ifjuság. Ezt mondták az ékes-szóloán beszélő ajkak; ezt hirdették a lelkesedés tüztől villogó szemek, a kipirult arcok; ezt hirdették a menydörgésszerű felkiáltások, melyek el fognak hatni az ország képviselőházába is, és ezt mondja a nagygyűlés határozata, mely a következőleg hangzik:

1. A magyar ifjuság mély fájdalommal veszi tudomásul, hogy az alkotmányos tárgyalás alatt lévő véderőről szóló törvényjavaslatnak módosítása iránti kérvényei sem a kormány, sem az azt támogató szabadelvű párti többség által figyelembevételre méltónak nem találtattak.

2. A véderőről szóló törvényjavaslatnak ama intézkedését, melylyel az eddigi egyéves önkéntesi szolgálatnak büntetésként két évre való kiterjesztése céloztatik, a nemzetre nézve károsnak, az ifjuságra nézve pedig megszegyenítőnek tartja és tisztában van azzal, hogy ezen intézkedésnek törvényerőre emelése esetén a kétéves szolgálat lesz a rendszer és az egyéves szolgálat lesz kivétel.

3. A magyar ifjuság teljes tudatában van annak, hogy minden idegen nyelvnek és így a német nyelvnek megtanulása is csak szaporíthatja azon tényezőket, a melyek arra alkalmasak, hogy hivatását

az államban és társadalomban könnyebben betölthesse, de kötelességének ismeri a nemzet színe előtt kifejezést adni azon meggyőződésének is, hogy a nemzet méltóságával ellenkezőnek tartja annak törvénybe iktatását, hogy a haza és trón védelmére hivatott hadseregben csak úgy érhet el tartalékos tiszti rangot, ha a vizsgálatot német — tehát egy idegen — nyelven képes letenni.

4. A magyar ifjuság hazáját és koronás királyát életének feláldozásával hűségesen védelmezni mindig kész, de ragaszkodik magyarságához és ezredéves alkotmányához.

5. A magyar ifjuság ünnepiesen tiltakozik minden oly törekvés ellen, a melynek nyíltan bevallott, vagy titkos célja a németesítés.

6. A magyar nemzet ifjusága a haza és a koronás király iránti kötelességeit hazafias lelkesedéssel és teljes mértékben csak egy magyar nemzeti hadseregben teljesíthetné, de a legkevesebb, amit a veszély idején teljesítendő önfeláldozó hadiszolgálatnak sikere érdekében követelhet, az, hogy a tartalékos tiszti szolgálatra képesítő vizsgálatot a magyar állam hivatalos nyelvén letehesse.

*

Az ifjuság nagygyűlése Kossuth Lajoshoz üdvözlő táviratot küldött, melyben az ifjuság szentül fogadja, hogy az utolsó csepp vérig küzdeni fog azokért az eszmékért, melyek a Kossuth névéhez fűződnek. — Kossuthtól erre még aznap este a következő távirat érkezett Polónyi Géza országgyűlési képviselőhöz:

Turin, jan. 27.

Köszönet a magyar ifjuság országos gyűlésének a rokonszenves megemlékezésért. Áldásom elhatározására: Helyt állani az elvek megvalósításaért, melyekhez nevetem hozzáfűzte, multban egy nagy korszakának történelme. Azon elvek magyarázzák nemzetünk ezredéves életét. Csak a hűség hozzájuk ígérhet neki egy második ezredéves életet, nélküle kivetkőztetve nemzeti jellegéből, még mint nemzetiesség is elmulasztódnék s nemzet nem lehetne. A magyarnak joga és hivatása nemzetnek lenni, hazáját állammá tenni. Ennek egyik nélkülözhetetlen kelléke a *nemzeti hadsereg, magyar zászlóval, magyar vezénylettel, magyar szellemmel.* Nem magyar az, czudar az, ki ez irány felé való előlépéstől el akar terelni. Az ifjuság hazafias szelleme hazánk jövőjének reménye, biztonságának záloga. Neki szól az intelem: Ébren légy magyar; őrt ki fog állani, ha nem te, hazáért? Kitartás! Sursum corda! *Kossuth.*

— **A választók és a véderő javaslat.**

Mult számunkban röviden említett tettünk azon mozgalomról, mely az ország egyes vidékein a végből indult meg, hogy kerületeik kormánypárti kép-

A „SZENTESI LAP“ TÁRCÁJA.

A Bodrogi familia.

— Beszély a népéletből. — 13. közl.
Irta: ZOMBORY GYULA.

Bodrogit is megviselték a szenvedések, melyek el nem maradhattak atyai szívéből, ha ideig-óráig tán a régi büszkeség kiszorított is abból minden más érzést. Megöregedett; termete összeesett, sápadt arcán mély barázdák húzódtak, szakála kinőtt, haja és bajusza megfehéredtek s gondozatlanul a természet önkényére hagytattak. Még ruházata is elhagyatottságára vallott, mert hisz nem volt a háznál egyetlen gondos kéz, a mely azokon egy öltést is tett volna. Hát még a ház, az az irigyelt „cimeres ház“ mivé lön? Vakolata lehullt, az ablakok fakult zöld redői felsarkaikon esüngtek a levegőben, s rémletesen verődtek a falhoz, ha éjjelenként vihar lepté meg a vidéket.

Egy ily szomorú képet nyújtott az udvar is. A lármás aprójszág rég eltűnt onnan, a hóféhár libák, a tyukoknak tarka-barka serege, a sivitó malac falka, a meg-megiramló tarka becéknek csak hire élt a nép ajkán, ha időnként még megemlékezett a Bodrogi familáról.

Egy csendes őszi reggelen Bodrogi kinn üldö-

gált az udvari kis lócán, lehajtott fejét kezén nyugtatta.

Fénytelen szemei hosszan nézték a begyepesedett udvart s egy-egy nehéz fohász tört ki melléből.

Vajon nem-e azok lábai nyomát fűrkészte a gazverte talajon, a kiknek látásáról már örökre lemondott? Lehet, hisz a bänkódó szívnek minden, még az utszéli porszem is becses, ha tudja, hogy azokat a szeretett lény lábait taposták.

— Jaj, mire jutottam! — sohajtá — mivé lett ez az első porta a helységben! A familiám elszóródott, ki a temetőbe, ki a nagyvilágba; én maradtam itt magamba, mint egy remete, hogy tépelődhessem saját vétkeim fölött. Mert én vagyok a hibás, belátom! Nagy jó módomban keveseltem a magamfajta embereket, s mit nyertem vele? Elvesztettem még azokat is, a kik saját véreimből valók voltak.

— Egy esztendeje mult már, mióta megbomlott a béke házamban s nekem úgy tetszik, mintha tíz annyi mult volna el azóta örökös bú és bánat között. Megöregedtem testben, lélekben egyaránt s el sem tudom hinni magamnak, hogy 51 éves multam. Várom a halált naponkint, nézegetem a helyet a temetőben, a hova majd letesznek, mert így, ennyi gyötrellem között élni, mint a mennyi apai szíven rágódik, sokáig úgy sem lehet! — Gyermekeim, szegény kitagadott gyermekeim! — folytatá, lecsorgó könnyeit feltörülve, — óh, hogy akadt volna meg

a nyelvem örökre, mikor titeket elűztelek! . . . Most itt volnátok oldalamnál, anyátok sem hagyott volna el, de megölte azt is a bánat, a mit én zuditottam öreg fejére. Megbocsáthatod-e ezt nekem Istenem? Vagy talán több is a vétkem, hogy sem azt tehetnéd?! Talán gyermekgyilkos is vagyok? Hiszen nyomorba löktem őket, idegenek közé, a fiatal lélek pedig, ki jóléthez szokott, elerőtlenedik hamar s beleszédül a bűn örvényébe Az egyik én előlem futott, a másik a törvény elől menekült, s ki tudja, nem átkoz-e e pillanatban is engemet, gyilkosnak gondolva magát? Oh! oh!

E szavaknál hangja zokogásba ment át s úgy fűzte tovább kínos magánbeszédét:

— Ha még egyszer visszétérhetnének hozzám, ha még egyszer együtt látnám kedves leányomat derék fiammal, odaborulnék elébük sirva, esőkölném meg kezét mind a kettőnek, talán megbocsátanának nekem? De hát lesz-e az valamikor? vagy úgy fognak meghalni, mint az utszéli koldus, kinek haldokló szemeit nincs kinek befogni? Jaj! de boldogtalan is vagyok.

Furuglyásné lépett az udvarra, kezében egy tiszta kendővel leborított edényfélét hozva.

— Jó reggelt sógor ur! köszönté a fájdalmában elmerült embert.

(Folyt. köv.)

viselőit felkérjük, miszerint jó hazafiakhoz illően, a szőnyegen levő sérelmes törvényjavaslat ellen szavazzanak. A mozgalom a fővárosból indult ki s országsszerte nagy lelkesedés között terjed, s már a nők is kezdenek állást foglalni a javaslatl szemben. Így az aradi nők az alábbi, szösz szerint következő hazafias szöveget intézték Arad város férfiaihoz:

„Aradi férfiak!

Egy szavuk van hozzatok az aradi nőknek. Nekünk ezt a szót ki kell mondanunk és nektek meg kell azt hallgatnotok. Az egész ország egy kiáltás. Egy tiltakozó kiáltás az ellen, a mit ott fenn, Budapesten, az ország házában terveznek. Az egész ország azt kiáltja: *nem adjuk oda hazánk nyelvét, fiaink véréit idegen érdekeknek!* Ettől a kiáltástól visszhangzik az egész haza. Ebben a kiáltásban benne van a nemzet fölháborodása, az apák erélye, az anyák aggodalma. Minden városból megerősödve verődik vissza ez a nagy kiáltás. Csak Aradon hallgat minden. Hogyan? Csak egyedül Arad az a város, a hol nem féltik a fenyegetett nemzeti érdeket? Csak az aradi magyar apák azok, a kik némák, mikor a hallgatás vétek? Csak az aradi anyák nem aggodnak akkor, mikor fiaiknak sorsát veszély fenyegeti? Mindenfelől megindult a mozgalom, hogy a magyar nemzet nyelve s a magyar szülők gyermekeinek könnyelmű feláldozása megakadályoztassék, hogy a tétovázó parlamentnek a közakarát tudtára adassék. Az egész ország bátorítja Magyarországnak képviselőtestületét, hogy álljon helyt a nehéz percben és védje meg nyelvünket és fiainkat. Csak Aradról nem hangzik semmi bátorítás. A város néma, érzéketlen. Mi, aradi nők, megtörjük a végzetessé válható hallgatást. Azzal a kéréssel fordulunk Arad város férfiaihoz, hogy megegyeztethetőnek tartják-e férfiasságukkal: összetett kezekkel, szótlánul elnézni, mint szolgáltatják ki nyelvünket és fiainkat az idegeneknek? Kérdezzük tőlük, mit felelünk gyermekeinknek, ha majd azt kérdezik tőlünk: Anyám! Miért tanítottál magyarul beszélni, ha nincsen ország, a hol e nyelvvvel boldogulhassunk, a hol magyarul érezhessünk magyar katonakul szolgálhassunk? Kérjük Arad város férfaitól: Mit felelhetünk mi az ilyen kérdésre, ha csak azt nem, hogy: *Mi anyák, megtettük a kötelességünk, de apáitok nem tették meg. Gyáván hallgattak, mikor egy szavukkal megakadályozhatták volna a nagy veszedelmet. Ezt feleljük majd nekik? Válaszoljatok, Arad férfiai!*

Az aradi nők.

(Következik husz aláírás.)

Helyi és megyei hírek.

— **Esküvő.** Csuppy Mária k. a. tanítónőt, Csuppy Márton szép képzettségű leányát, folyó hó 28-án reggeli 7 órakor vezette oltárhoz a r. kath. templomban Bóna József tanító.

— **A dal- és zeneegylet** hangversenye f. hó 26-án ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben egyaránt fényesen sikerült. Az estély fénypontját kétségkívül *Máté* István hegedűjátéka képezte, akit mindét fellépése alkalmából zajosan megjeljenzett es tapsolt a szép szamu és válogatott közönség. Hasonlóképen zajos tetszést aratott dr. Filó Tihámér felolvasása Csáktornyai Lajostól, valamint Székely László jól sikerült szavalata. A hangversenyt tánc követte. — Tulzás nélkül mondjuk, hogy a dalegesület rég nem részesült oly kitüntető, meleg pártolásban, mint ez alkalommal.

— **Vincéné** gyilkossági esetében Temesváry Antal járásbíró nagy erélyvel vezeti a vizsgálatot s bár ugy Vince, mint Gilice határozott tagadásban vannak, újabb nyomokat és bizonyítékokat fedezett fel, melyek a gyilkosság kiderítésére mind határozottabb fényt vetnek.

— **A farsang** rég nem volt oly zajos, a bálak rég örvendtek nálunk oly nagy látogatottságnak, mint az idén, ugy, hogy dacára, miszerint majd minden hétre esik egy-két táncvigalom (a lakadalmakat nem is számítva) mégis egyik jobban sikerül, mint a másik. S ha például az országgyűlésen most folyó véderőjavaslat ránk nevez oly jól és kedvezőleg dölne el, mint a hogy a kerékgyártó és kovács ifjuság bálja „beütött,” mely f. hó 26-án zajlott le a 48-as népkör helyiségében, akkor Tisza Kálmán — miután kabinetkérdést csinált a javaslat sorsából — már aligha lesz sokaig miniszter. Mert, hogy ez a bál minden ízében fényesen sikerült, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a 160 frt 02 kr. kiadás-sal szemben, 195 frt 60 kr. bevétel áll, s így az

iparos ifjak könyvtára javára tiszta jövedelemül 35 frt 58 kr. maradt, továbbá, hogy a négyeseket két kolonban 70 pár táncolta, az iparos és gazdálkodó leányok szme-javából. Ott voltak ugyanis a tancosok sorában: Bese Tinike, Balogh Mariska, Bazsó Esztike, Bartha Esztike, Biró Juliska, Balogh Ilonka, Balogh Esztike, Buzi Juliska, Balogh Juliska, Berényi Mariska, Csikós Lidika, Csizsár Tera, Dürgő Klárka, Fekete Lina, Fekete Tera, Fekete Mariska, Fuzsó Rozika, Hajdu Mariska, Hajdu Etelka, Ibolya Juliska, Ibolya Esztike, Jelenfi Mari, Joó Emma, Keresztes N. Eszter (Mindszent), Kiss nővérek, Kiss Eszter, Kürthi Eszter, Kolpaszki Juliska, Lakos Juliska, Molnár Esztike, Németh Esztike, Nagy Juliska, Nyiri Esztike, Nyiri Mariska, Piti Mariska, Ruzs Molnár Juliska, Soós Mariska, Solti Juliska, Szepe Mariska, Szabó Juliska, Szepe Tera, Szigeti Esztike, Tihanyi Juliska, Tóth Emma, Viragos Juliska, Varga Esztike, Varga Juliska, Vass Jusztika, Zsoldos Juliska, Zsoldos Zsuzsika stb. stb. — A mulatságnak, fesztelen jó kedv mellett, csak a pirkadó hajnal vetett véget.

— **Emlékeztető.** A szimadnia ipartársulat által ma, folyó hó 29-én saját házában vacsorával egybekötve rendezendő táncmulatságra ujjolag felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Köszönet.** A szentesi kerékgyártó és kovács ifjuság f. hó 26-án rendezett táncvigalman felülfizetek: Aradi István, N. N., Vecseri Lajos, Berényi Sándor, Csikós Lidika, Pap István, Kovács Sándor, N. N. 20—20 krt., összesen 1 frt 60 kr, melyért e helyen is köszönetet mond a rendezőség.

— **A csongrád-sövényházi** árment. és belvizszab. társulat részére szükséges 1000 köbméter szalma szállítására vonatkozó hirdetményre, mely lapunk mai számában olvasható, e helyen is felhívjuk azok figyelmét, a kiknek szalmája van eladó.

— **Mencsikók vásárlása.** Az állam részére az idén is vásárolnak menesikókat. A csikóknak, melyeket az állam vesz, egy éveseknek, továbbá jó származásuaknak, erős csontuaknak és szabályos testalkatúaknak kell lenniök. Az ilyen csikók tulajdonosait a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi-miniszterium felhívja, hogy az eladás iránt tegyenek hozzá ajánlatot. Az ajánlatok benyújtására a jövő hó 20-ig terjedő idő van kitűzve s a későbbi jelentéseket nem veszik figyelembe. Felhívjuk erre a lötenyészto gazdák figyelmét.

Hírek a szomszédból.

— **Egy makói** városi képviselő, még pedig virilis, tartozott a városnak 30—40 frttal, melyet azonban nem volt hajlandó lefizetni. A napokban a végrehajtó akarta tiszteletét tenni a képviselőnél, hanem ez meghazudtolva a magyar vendégszeretet hírelt, bezárta a vendég előtt a kaput. A végrehajtó aztán betörette az ajtókat és foglalt az adósság erejéig.

— **A csók.** Érdekes eset került elbírálás alá a b.-csabai községi bíróság előtt. X. Dávid x-i vegyeskereskedő 9 frt 24 kr. erejéig beperelte Z. Zsuzsánnát, ki előbb x-i lakos lévén. X. David ur üzletében 9 frt 24 kr. értékű holmit hitelben vásárolt. A szabályszerűen megidezett felek megjelenvén a bíró előtt s alperes Z. Zsuzsanna a bíró kérdésére kijelentette, hogy ő e tartozást már „lequittelte” s így azt ismét nem fizeti meg. X. David ur tagadván, hogy Z. Zsuzsanna a tartozást kifizette volna s a bíró is tisztába akarván jönni a lequitteléssel: Z. Zsuzsanna a következő lequittelési históriát mesélte el: „Kérem alássan, én egy rőf galandot akartam venni a Dávidnál s azért mentem be a boltjába. A Dávid azt mondta, hogy ha meghagyom magam ölelni s egy csókot is adok neki, 10 frt áru portékát ad ingyen. En nem hagytam magam megölelni, se megcsókolni, de a Dávid azért csak megcsókolt s megölelt. En hát vettem annyi portékát, a mennyi kellett. Aztán még most ő követeli a pénzt! Hát a csókkal nem lequitteltem?” Dávid mit sem akart tudni a csókhistóriáról, a bíróság meg a csókot ellenszoigáltatási értéknek nem tekintvén, szépen elmarasztaltatta Z. Zsuzsánnát X. Dávid követelésének megfizetésében Denique, a Zsuzsó csókja nem ér 9 frt 24 krt.

Hazánk és a főváros.

— **Az udvar Budapesten.** Az egész télen csendes budai várpalota körül most élénk sürgés-forgás folyik: készülnek az udvar fogadására. — Az udvartartás és a kabinetiroda hivatalnokai, a várőr-ségi, konyha- és istálló-személyzet tagjai a megfelelő felszerelésekkel e hét utolsó napján jönnek Bpestre. Január 31-én, vagy legkésőbb február 3-án Erzsébet királyasszony megérkeztk Maria Valéria főhercegnővel. A király, valamint Rudolf trónörökös és Stefánia trónörökösnek csak néhány nappal később jönnek. Február elején tehát az egész királyi család itt lesz. Ellátogat fővárosunkba Maria Valéria királykisasszony vőlegénye: Salvator Ferenc főherceg is, a kinek a várpalotában rendeznek be lakosztályt. Az udvarnak Budapesten való időzése alatt a királyi hetenkint kétszer (később közzétéendő napokon) általános kihallgatást fog adni. Ezenkívül több udvari ebéd is

lesz. Estély vagy táncmulatság azonban, az udvari gyászra való tekintetből, alkalmasint nem lesz.

Az adófelügyelőségek felosztása.

Budapestről írják, hogy az adófelügyelőségek és illetékkiszabási hivatalok június hó végével felosztattak és július 1-ével az új pénzügyigazgatóságok már megkezdik működésüket. Az adófelügyelőségi és illetékkiszabási hivatalok tisztviselői a pénzügyigazgatóságokba lesznek beosztva. Tisza Kálmán miniszterelnök az új pénzügyigazgatóságokra vonatkozó törvényjavaslatot úgy tervezte, hogy az július 1-ével már életbe lépjen.

— **Bajok a vallás miatt.** Két igen érdekes ügyben hozott nemrég határozatot a kultuszminiszter. Az egyik eset a következő: Egy zsidó vallású férfi és nő a saját szertartásuk szerint törvényes házasságra léptek. Tíz évvel a házasság megkötése után, a férfi az ág. evang. vallásra tért át, a nő pedig továbbra is a zsidó valláson maradt. A férj áttérése után a házaspárnak törvényes leánygyermek született, kinek az anyakönyvbe való beírását a pesti izraelita hitközség megtagadta. A férj folyamodott a polgármesterhez, hogy a gyermeket a kultuszminiszternek 1868-ban és 1875-ben kiadott rendeletei alapján, a törvényesen bevett vallásfelekezethez nem tartozók jegyzékébe vezettesse be. A polgármester azonban ezt a kérést nem teljesítette: mert a vallásfelekezetenküliek jegyzékébe csak az esetben lehet valamely újszülöttet bejegyezni, ha annak a vallásfelekezetek valamelyikébe való fölvetele a szülők vallásos meggyőződésével ellenkezik. Mivel a gyermekek vallására nézve hasonló esetben az 1775-ben kiadott helytartótanácsi rendelet az irányadó: a polgármester utasította a folyamodót, hogy az ő áttérése után született összes gyermekeit, ugyszinten az áttérés előtt születtek közül azokat, a kik az áttéréskor még 7 évesek nem voltak, a pesti ág. hitv. lelkész által körösztöltesse meg. A kultuszminiszter, a hova az ügy föllebbezés útján került, a polgármester határozatát minden részében helybenhagyta. — A másik eset ez: Egy törvényesen egybekelt zsidó házaspár a házasság után nem sokára elhagyta egymást. A férj a református vallásra tért át s a nő megtette a lépéseket a házasság törvényes felbontása vegett. Mikor már vagy három évig nem éltek együtt a házaspár, a nőnek gyermeke született. Az anya mint zsidót akarta anyakönyveztetni, de ezt a zsidó hitközség megtagadta, mert még a házasság érvényesen felbontva nem volt. Miután a zsidó házastársak valamelyikének a keresztény vallásra való áttérése a köztük fennálló házassági viszonyok érvényét meg nem szünteti, az pedig a gyermek születésekor bírói ítélettel meg föl nem bontatott: a fővárosi tanács utasította az anyát, hogy törvényesen vélemezendő fiát az apja vallására reformátusnak kereszteltesse meg. Ezt a határozatot a kultuszminiszter is megerősítette, mert a gyermek születésének törvényességére nézve az a vélelem alkalmazandó: „pater est, quem nuptiae demonstrant.”

Külömfélék.

— **A lutri statisztikája.** A múlt 1888. évben Budapesten, Temesvárott és Nagy-Szebenben történt húzások eredményének összehasonlítása a következő adatokat tünteti föl: Budapesten a 19 számot hatszor húzták ki; a 10, 55 és 61 számokat négyszer. Kétszer a következő számokat húzták: 8, 11, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 39, 40, 42, 49, 50, 51, 52, 69, 70, 75, 77, 81, 82 és 86. — Egyszer az 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 17, 33, 36, 43, 44, 47, 58, 64, 78, 79, 83, 84, 87 és 88 számokat húzták ki. — A 9, 18, 26, 27, 28, 29, 32, 34, 35, 38, 44, 46, 57, 59, 60, 63, 65, 67, 73, 74, 76, 80, 85 és 90 számokat egyetlen egyszer se húzták ki. Az 59 számot már 1884. november 8-ika, tehát négy évnél régebb idő óta nem húzták ki. A 18 számot 1886. november 6-án, a 29 számot 1886. július 3-án, a 44 számot 1886. dec. 18-án, a 73 számot 1886. febr. 27-én, a 76 számot 1886. június 5-én húzták ki utóljára. — Temesvárott az 51 szám ötször, a 43, 57 és 76 számok négyszer, a 10, 13, 20, 34, 37, 50, 66, 72, 74, 83 és 90 számok háromszor húzták ki. Kétszer a 3, 11, 14, 15, 18, 22, 25, 26, 29, 33, 35, 48, 52, 53, 55, 58, 62, 73, 78, 85 és 86 számokat húzták ki. — Egyszer az 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 16, 21, 23, 24, 28, 32, 38, 39, 40, 42, 49, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 75, 79, 81, 82, 83, 87 és 89 számok húzták ki. — Az 1888. évben a 8, 12, 17, 19, 27, 30, 31, 36, 41, 44, 45, 46, 47, 56, 59, 60, 63, 80 és 84 számokat egyáltalában nem húzták ki. — A 44 számot 1886. október 20-án, tehát két év előtt húzták ki Temesvárott utóljára. — Nagyszebenben a húzások eredménye a következő volt: Négyszer a 16, 43, 55 és 86 számokat, háromszor az 1, 2, 10, 14, 27, 33, 34, 35, 46, 47, 49, 50, 74 és 88 számokat húzták ki. Kétszer a 8, 9, 15, 19, 26, 29, 48, 56, 57, 58, 59, 60, 63, 65, 67, 68, 72, 82, 89 és 90 számok húzták ki a következő számok: 3, 6, 13, 24, 28, 31, 32, 36, 42, 45, 51, 52, 53, 54, 62, 66, 70, 74, 76, 77, 79, 80, 86 és 87 egyszer húzták ki. Az 1888. évben a 4, 5, 7, 11, 12, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 30, 39, 40, 41, 61, 64, 69, 71, 72, 75, 78, 81 és 83 számokat egyáltalában nem húzták ki. A 11 szám 1884. febr. 20-án, az 5 szám 1886. augusztus 18-án, a 12 szám 1886. augusztus 4-én, a 37 szám 1886. december 22-én, a 40 szám 1886. április 28-án, a 44 szám 1886. szeptember 29-én húzatott ki utóljára.

— **Egy hasbeszélő** furesa dolgot csinált San Franciskóban a törvényesek előtt. Beleszót a tárgyalásba hola vedőhöz a bíró hangját utánozva, iszonyu zavart idézett elő. Vegre felvezetette magát, s ekkor a bíró 30 napi fogságra ítélte. A hasbeszélő így szólt: „Köszönöm bíró ur. Olyan éhes és bágyadt vagyok. Lopni nem tudok, mesterségemhez folyamodtam tehát s ez segített is rajtam. Harminc napi „teljes ellátás”-ra tettem szert; ezt a jótétemnt soha sem felejtetem el. Önök nem is képzelik, minő cudar állapot etlen, hajléktalan lenni? „Törvényszolgá” szolt a bíró szelidült hangon, „adasson enni ennek az én költségemre s adjon még ráadásul 50 centet is, azután boesása útjára — most az egyszer megkegyelmezek!”

REGÉNY-CSARNOK.

A létra fokain.

— Francia regény. — 35-ik közl.

Adeline néhány percig gondolkozott a felett, hogy mit tegyen, majda megvetőleg tette kalapját fejére, s napernyőjét kezébe vévén, hazament.

Még nem fordulhatott be az utca sarkon, midőn Bardet asszony nyitott be az új özvegyhez. A templomban volt, és miután néhány percig követte a holt tetemet, visszasietett, ha nem is vigasztalni barátját, legalább együtt sirni vele, a mi szintén egy neme a vigasz. Meg volt lepetve, hogy egyedül találta.

— Nos, hol van leánya? — kérde körültekintve a szobában.

— Elment. Ah! jó barátom, szegény férjem elégszer elmondta: nincs szive!

Fájdalma tulcsapott szívére, és a szerencsétlen anya, ki mindeddig büszkeségből titkolta el leánya magaviseletét, most elbeszélte a lefolyt jelenetet.

— Hat így vagyunk? — kiálta a jó Bardet asszonyság. Jöjjön hozzánk kedvesem; majd fog egy kis lakást a mi szomszédságunkban találni. Juliennnek jövő telen kis babája lesz, azt majd ketten apoljuk, ketten leszünk nagymamái! Önnek nem lesz többé ideje e rossz leányra gondolni, ki még unokákkal sem volt képes önt megajándékozni!

Ezen új család kebelén találta meg Pichot asszony valósággal azt, a mit leánya soha sem adhatott volna neki: őszinte ragaszkodást és szívből jövő gondoskodást. — A természetesen nem lehet javítani: Adeline nem született a családi gyengédségre.

XVII.

Laurence egy este kandallója mellett álmodozott; mióta aránylag gazdag volt, ezen egy fényűzést megengedte magának! Jó és kényelmes karosszékébe melyedve, élvezte azon boldogságot, melyet a gondtalanság és a független élet nyújtott neki. Künn permetezett az eső, és gondolatai szabadon szárnyalva, a mult emlékeim tévelyegtek.

Az évek elhaladtak felette anélkül, hogy érintették volna; halvány arcszínén, bársony szemlein és selyem haján mit sem fogott az idő vasfoga. Laurence nem félt az öregedéstől. Azon rázkódás után, melyen átment, boldog volt, hogy önbecsülését visszavisszanyerte és hogy oly barátja van, mint Melbois. — Ezen utóbbin akadt meg gondolata álmodozása közben.

Már egy hete nem látogatta meg őt, azonban ezen látszólagos elhanyagolás nem aggasztotta őt; hiszen tudta, hogy bár távol van tőle, nem teledkezik meg róla, és hogy mihelyt dolgai engedik, első szabad órájában felkeresendi őt.

Ezen élet igen édes volt, és mégis egy fekete pont homályosította el Laurence láthatárát. Akármily valószínűtlen volt is, Melbois egy napon megnősülhetett! Ezen gondolatra a fiatal nő felemelkedett, egyenesen ült karosszékében, összekulcsolta kezeit és elszántan kapott szívéhez.

Mert ha Melbois megnősült, nem fogja őt többé láthatni, ez természetes. Egy nő sem egyezett volna bele tűzhelyén fogadni azt, ki férje kedvesének hírében állott, és ha a fiatal asszony el is zárhatta volna fülét a világ gonoszsága elől, Laurence soha sem egyezett volna bele, hogy Melbois házában a férj hajdani barátjának a feleség által csupán elnézésből türt helyét elfoglalja. Le kell mondania barátja látásáról, — gondolá, — de nem csalódott-e már többször igen keservesen? — Ezt is csak kibírja valahogy.

Ezen édes és bizalmas barátság elvesztésének gondolatánál, hogy ne lássa többé maga mellett tűzhelyénél a férfit, ki hat év óta az egyedüli lény volt, ki őt a világhoz fűzte, kinek szava bátorságot öntött belé, kinek szíve saját szemeiben emelte önmagát, Laurence egyszerre oly keserű fájdalmat érzett, hogy könyekben tört ki és két kezével szorongatta szívét, nehogy megszakadjon.

Siető léptek hallatszottak az elhagyott utcán és megállottak a kapu előtt, mely felnyílt és bezáródott. Laurence a fal órára nézett. Melbois soha sem jött ily későn; ez nem lehetett ő.

Mégis nála csegették; kezébe vette lámpását, s a hidegtől és felindulástól reszketve, indult a jég-hideg előszobán át az ajtó felé.

— Ki az? — kérde.

— Én vagyok, Laurence! — felelé Melboisnak a késő órához képest elfojtott hangja.

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR.

Köszönet-nyilvánítás.

Alulírott hálás köszönetem nyilvánítom dr. *Mátéffy Pál* orvos urnak azon odaadó, sikeres gyógykezelésért, mely szerint engem, mint szegény asszonyt, 20 év óta tartó betegségemből egy hónap alatt nemcsak teljesen kigyógyított; de gondos fáradozásaiért egy krt sem fogadott el tőlem, miért is őt a szenvedő emberiség figyelmébe a legmelegebben ajánlom. Szentes, 1889. jan. 25.

Tompos Andrásné szül. Molnár Zsuzsánna.

HIRDETMÉNY.

A csongrád-sövényházi árm. és belvizzab. társulatnak
Csongrád városától Csany községig terjedő védvonalára
mintegy

1000 köbméter szalma

szükségeltetik, mely **kazalokban** elhelyezendő.

Felhivatnak mindazok, kik szalmát eladni és szállítani hajlandók, hogy az erre vonatkozó **ajánlataikat a csongrád-sövényházi társulat miniszteri biztosi hivatalához, Szegeden** (Arany János-utca 16. szám alatt) adják be, vagy t. **Steingaszner Imre kir. segédmérnök urnál Csongrádon** jelentkezzenek.

Szegeden, 1889. évi január hó 25-én.

FROMM MIKLÓS,
igazgató-főmérnök.

MEGHIVÁS.

A SZENTESI TAKARÉKPÉNZTÁR
1889. évi február hó 9-ik napján délelőtt 8 óraker saját házában
ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Záróleg betérjésztése a felügyelő bizottság jelentésével, nyereség felosztása s a felmentvény megszavazása.
3. Ügyszí jelentés.
4. Évi költség-előirányzat és leltár bemutatása.
5. Kérvények és indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal beadatnak.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag megválasztása.
7. A könyvvezetői állás betöltése és egy felügyelő bizottsági tag választása.

Szentes, 1889. január 23-án.

Kiss Zsigmond,
elnök.

Kivonat az alapszabályok 22. §-ából.

A közgyűlésen csak oly részvényes vehet részt, ki részvényeinek, vagy az erről szóló zálogjegyeinek az intézet hivatalában felmutatása mellett igazolványát és szavazati jegyeit a közgyűlés előtti nap d. e. 12 órájáig már megszerezte és részvényeit a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 15 nappal, a rendes közgyűlés előtt pedig 30 nappal saját nevére jegyzetten átírta.

Jegyzet. A közgyűlés tárgyai 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségebe kitéve, a részvényesek által megtekinthetők.